

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., ve věci

žalobců: a) **M. L.**
b) **M. L.**
oba zastoupeni advokátkou Mgr. Alicí Kubíčkovou, LL.M.
sídlem Za Poříčskou bránou 375/22, Praha

proti
žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**
sídlem třída Tomáše Bati 21, Zlín

o žalobách žalobce a) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 11. 2016, čj. KUZL 75343/2016, sp. zn. KUSP 62314/2016 ÚP-IS, a žalobkyně b) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 11. 2016, čj. KUZL 75978/2016, sp. zn. KUSP 62309/2016 ÚP-IS,

takto:

- I. Žaloby **se zamítají.**
- II. Žalobci **nemají právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a shrnutí průběhu správních řízení

1. Krajský soud v Brně usnesením ze dne 12. 2. 2019, čj. 29 A 11/2017-60, spojil řízení vedená pod spisovými značkami 29 A 11/2017 a 29 A 21/2017 ke společnému projednání, jelikož obě řízení

mají svůj základ ve skutkově a právně obdobných okolnostech. Řízení jsou nyní vedená pod sp. z. 29A 11/2017.

2. Žalobce a) brojí žalobou proti rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Napajedla, odbor stavební úřad (dále jen „stavební úřad“), ze dne 12. 8. 2016, kterým byla žalobci a) uložena v souladu s § 173 odst. 1 písm. a) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, v rozhodném znění (dále jen „stavební zákon“), a s § 58 a § 62 odst. 3 až 6 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v rozhodném znění (dále jen „správní řád“), pořádková pokuta ve výši 8 000 Kč za to, že závažným způsobem ztížil provedení blíže specifikovaných místních šetření a kontrolní prohlídky, která se měla odehrát dne 21. 6. 2016. Jednání žalobce a) spočívalo v neumožnění vstupu oprávněným úředním osobám na pozemky a do staveb.
3. Žalobkyně b) brojí žalobou proti rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí stavebního úřadu ze dne 12. 8. 2016, kterým jí byla dle stejných ustanovení uložena pořádková pokuta ve výši 8 000 Kč za to, že závažným způsobem ztížila provedení totožných blíže specifikovaných místních šetření a kontrolní prohlídky. Jednání žalobkyně b) rovněž spočívalo v neumožnění vstupu oprávněným úředním osobám na pozemky a do staveb.
4. Žalovaný v odůvodnění obou napadených rozhodnutí mimo jiné uvedl, že i v případě, že se žalobce ze závažných důvodů nemůže kontrolní prohlídky nebo místního šetření zúčastnit, bylo jeho povinností umožnit zaměstnancům stavebního úřadu vstup na jeho pozemky a stavby, např. prostřednictvím zmocněného zástupce.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobách

5. Žalobce a) podal žalobu dne 18. 1. 2017, žalobkyně b) podala žalobu dne 30. 1. 2017, přičemž v obou návrzích jsou až na pár výjimek uváděny totožné námitky, proto je soud rekapituluje souhrnně.
6. Žalobci nejprve uvedli, že o udělení pořádkové pokuty rozhodoval orgán, který k jejímu udělení nebyl oprávněn. Uvedli, že jejich rodina je politicky exponovaná a jejich dcera paní L. L., BA (Hons), Executive MBA (dále jen „dcera žalobců“), často veřejně kritizuje činnost stavebního úřadu, za což je ona sama terčem kritiky a posměchu. S ohledem na tyto skutečnosti namítala dcera žalobců podjatost celého stavebního úřadu. O této námitce nebylo rozhodnuto, jelikož předmětné usnesení nebylo po vypršení úložní doby vhozeno do schránky.
7. Žalobcům rovněž nebylo vyhověno v jejich žádostech o změnu oprávněné úřední osoby. V těchto postupech spatřují porušení legitimního očekávání, jelikož obdobné řízení o odstranění černé stavby mělo být vedeno se starostkou obce Napajedla Ing. I. B., v tomto řízení se stavební úřad ovšem pro podjatost vyloučil a rozhodoval Městský úřad v Otrokovicích, přičemž poukázali na odlišný přístup a odbornost tohoto úřadu.
8. Dále uvedli, že v průběhu stavebních řízení týkajících se předmětných nemovitostí bylo konáno množství kontrolních prohlídek a místních šetření, při nichž došlo opakovaně k proměřování, zakreslování a fotografování ze strany zaměstnanců stavebního úřadu. Jiné podklady, než ty, které má stavební úřad k dispozici, nelze v řízení získat. Neměly by proto být prováděny důkazy, které jsou zjevně nadbytečné a nejsou bezpodmínečně nutné. Jelikož již není možné získat větší množství vstupních informací, jsou další místní šetření a kontrolní prohlídky projevem svévole stavebního úřadu. Není možné, aby v případě běžné zástavby rodinných domů prováděl stavební úřad více než 15 místních šetření a kontrolních prohlídek za posledních 6 let.
9. Při udělení pořádkové pokuty žalovaný i stavební úřad zcela pominuli limity oprávnění veřejné správy vstupovat do obydlí, které vyplývají z čl. 12 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“).

10. Závěrem žalobci uvedli, že pořádková pokuta jim byla udělena více než 30 dní poté, co došlo k údajnému porušení a to v přímé souvislosti s podnětem pana Ing. L. Ž. Proto dovozují, že se je stavební úřad touto pokutou pokusil motivovat k účasti na dalším termínu místního šetření, ačkoliv je takovýto postup zcela v rozporu se správním řádem i stavebním zákonem. Pořádková pokuta musí být udělena bez zbytečného odkladu poté, co dojde k provinění účastníka řízení. Opačný postup není v souladu s principy platnými a účinnými při ukládání pořádkových pokut.
11. Výlučně žalobkyně b) nadto uvedla, že byla v daném řízení zastoupena svým zetěm, který se řádně omluvil, a dále namítala nepřiměřenou výši pořádkové pokuty.
12. Výlučně žalobce a) uvedl, že žalovaný v řízení vedeném stavebním úřadem pod sp. zn. SÚ/2016/6617-2013/S, vyslovil, že jde o černou stavbu, ač zároveň konstatoval, že stavební úřad nedostatečně zjistil skutkový stav. Paradoxně tedy buď učinil svůj závěr na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, nebo jej jen špatně vyložil ve svém rozhodnutí.
13. Ve svém podání ze dne 11. 3. 2019 žalobci zopakovali, případně více rozvedli svá předešlá tvrzení. Ve vztahu k námitce podjatosti navíc poukázali na to, že jejich dcera ani nikdy neobdržela od České pošty výzvu k vyzvednutí zásilky. Žalobce a) uvedl, že v roce 2010 přišel o zaměstnání a žalobkyně b) se pod tlakem ze strany stavebního úřadu zhroutila a byla po 2 měsíce v pracovní neschopnosti. Dále uvedli, že Ing. Ž. (soused žalobců) je zaměstnancem žalovaného, což je stavebnímu úřadu známo z úřední povinnosti, přičemž paní R. S. ho dopodrobna informuje o uložení pořádkových pokut i budoucích záměrech.
14. Vzhledem k výše uvedenému navrhli žalobci, aby byla napadená rozhodnutí zrušena, případně aby soud upustil od uložených trestů.

III. Vyjádření žalovaného

15. V podáních ze dne 29. 3. 2017 a dne 10. 5. 2017 žalovaný uvedl, že námitku podjatosti uplatněnou dcerou žalobců stavební úřad ve svých rozhodnutích o uložení pořádkové pokuty neřešil. Z úřední činnosti je mu ovšem zřejmé, že tato námitka byla vyřízena usnesením ze dne 16. 9. 2015, čj. 15965/2015, ve kterém bylo uvedeno, že zaměstnanci Městského úřadu Napajedla nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodování ve věcech správních řízení s žalobcem a jeho manželkou, jelikož zastupitelka činnost stavebního úřadu nemůže nijak ovlivňovat. Otázka podjatosti pracovníků Městského úřadu Napajedla tedy byla vyřešena ještě před vydáním rozhodnutí v prvním stupni.
16. Dále uvedl, že stavební úřad je ve věci schopen řádně rozhodnout pouze na základě dostatečně zjištěného stavu věci. V daném případě se proto nejedná o šikanu ze strany stavebního úřadu, nýbrž o obstrukce ze strany žalobců. Stavební úřad si byl rovněž nepochybně vědom nákladnosti jednotlivých úkonů, vzhledem k chování žalobců proto přistoupil k ukládání pořádkových pokut.
17. S odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu uvedl, že účelem pořádkové pokuty je umožnění efektivního řízení, jedná se tedy o donucovací prostředek procesní povahy. Připustil, že pořádková pokuta nebyla žalobcům uložena bezodkladně, nicméně bylo též nutno zohlednit jiné kritérium, a to, že uložení pořádkové pokuty zjevně nevedlo k nápravě žalobce.
18. V daném případě není důležité, zda se žalobci stavebním úřadem zamýšleného úkonu osobně zúčastní nebo nikoliv, nýbrž umožnění jeho provedení. Žalobci byli povinni i přes svou případnou omluvu zajistit vstup na pozemek, na němž stavba stojí. Jelikož si tak nepočínali, zavdali svým obstrukčním jednáním příčinu k uložení pořádkové pokuty. Žalovaný rovněž neshledal důvod k moderaci uložené pořádkové pokuty.

19. Je pravdou, že stavební úřad přistoupil k uložení pořádkové pokuty až po obdržení podání pana Ing. L. Ž., nicméně její uložení je plně na zvážení stavebního úřadu. Je zřejmé, že i bez výše uvedeného podání měl stavební úřad dostatek důvodů její uložení.
20. Vzhledem k výše uvedenému navrhl, aby byly žaloby zamítnuty.

IV. Ústní jednání

21. Během ústního jednání konaného dne 12. 3. 2019 za účasti obou žalobců i žalovaného strany setrvaly na svých návrzích prezentovaných ve výše uvedených podáních.
22. Během ústního jednání byl rekapitulován průběh řízení před soudem a před správními orgány. Soud si pro účely rozhodnutí ve věci vyžádal rovněž správní spisy vedené v řízeních, v nichž se žalobci měli dopustit pořádkových deliktů. Tyto spisy jsou považovány za součást správního spisu a jejich relevantní obsah byl během ústního jednání rovněž zrekapitulován. Jednalo se o:
 - správní spis vedený pod sp. zn. SÚ/2018/4438-2015/S ve věci „*stavební úpravy rodinného domu č. p. x – půdní vestavba na pozemku stavební plochy číslo x*“,
 - správní spis vedený pod sp. zn. SÚ/2018/3953-2014/S ve věci „*dřevěná stavba u RD č. p. x na poz. parc. č. x*“,
 - správní spis vedený pod sp. zn. SÚ/2019/5667-14/S ve věci „*stavební úpravy rodinného domu č. p. x na pozemku stavební plochy číslo x*“,
 - správní spis vedený pod sp. zn. SÚ/2019/6617-2013/S ve věci „*betonové oplocení u RD č. p. x, na pozemku parcelní číslo x*“.
23. Dále si soud k ústnímu jednání vyžádal správní spis vedený v řízení o odstranění stavby na pozemku starostky obce Napajedla, ve kterém se stavební úřad vyloučil pro podjatost. Usnesením stavebního úřadu ze dne 29. 7. 2015, sp. zn. SÚ/2015/3323/S, bylo během ústního jednání provedeno dokazování.
24. Žalobci dále předložili soudu žádost ze dne 20. 6. 2010 adresovanou vedoucímu stavebního úřadu Ing. Č., která má poukazovat na prvopočátek sousedského konfliktu mezi žalobci a panem Ing. Ž. Dále předložili listiny svědčící o komunikaci mezi Ing. Ž. a oprávněnou úřední osobou paní R. S. ohledně řízení o udělení pořádkových pokut a dalšího termínu ústního jednání. Dále předložili sdělení ze dne 15. 10. 2015 týkající se stavby „*oplocení části pozemku u rodinného domu č. p. x*“ na pozemku parcelní číslo x, kterým má být prokázáno, že stavební úřad měl již dříve k dispozici dostatek relevantních informací. Za stejným účelem předložili i vyjádření stavebního úřadu ze dne 8. 9. 2015. Pro dokreslení dopadu na zdravotní stav žalobkyně b) doložili žalobci rovněž kopii návštěvní knížky u lékaře z oboru psychiatrie MUDr. J. Z., přičemž během jednání bylo specifikováno, že uvedené termíny návštěv jsou za poslední dva roky. Všemi uvedenými listinami bylo provedeno dokazování.
25. Žalobci ve svém písemném podání rovněž navrhli k dokazování výslech řady osob. Jednalo se jednak o výslech samotných žalobců, dále pana B. [byl činný jako zástupce žalobkyně b)], pana Ing. Ž. (soused žalobců), paní S. (oprávněná úřední osoba ve věcech žalobců zaměstnaná na stavebním úřadu), pana O. (odborný projektant v probíhajících stavebních řízeních), pana Mgr. Š. (oprávněná úřední osoba ve věcech žalobců zaměstnaná u žalovaného) a v průběhu ústního jednání navrhli vyslechnout pana Ing. Č. (vedoucí stavebního úřadu). Tyto návrhy byly vzhledem k předmětu řízení soudem pro nadbytečnost zamítnuty, jelikož skutkový stav rozhodný pro řádné posouzení věci podle skutkového a právního stavu v době rozhodování správních orgánů dostatečně vyplývá z rekapitulovaných spisových materiálů.
26. Dále byl navržen důkaz omluvou žalobce a), kterou mělo být prokázáno to, že se z procesních úkonů plánovaných na 21. 6. 2016 omluvil, o čemž byl přesvědčen. Zástupce žalobců přislíbil její

dodání do cca 10 dní. Soud tento důkazní návrh zamítl, jelikož se jednalo o jednotlivou dílčí okolnost, která by nemohla mít vliv na výsledné posouzení věci.

V. Posouzení věci soudem

27. Krajský soud v Brně ve smyslu § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“), přezkoumal v mezích žalobních bodů napadená rozhodnutí žalovaného, jakož i předcházející rozhodnutí stavebního úřadu včetně řízení předcházejících jejich vydání, a shledal, že žaloba **není důvodná**.
28. Nejprve soud rekapituluje některé klíčové podklady, které jsou obsaženy ve správních spisech dokumentujících řízení o pořádkových pokutách obou žalobců. Ty obsahují oznámení o pokračování řízení a pozvání k ústnímu jednání spojenému s místním šetřením ze dne 19. 5. 2016, sp. zn. SÚ/2016/3953-2014/S. Dle oznámení se toto ústní jednání mělo odehrávat dne 21. 6. 2016 v 12:30 hodin se schůzkou před rodinným domem čp. x v x. Toto oznámení se týkalo řízení o odstranění stavby „*dřevěná stavba na pozemku u RD č.p. x*“ (dále také „*dřevěná stavba*“), jehož účastníky jsou žalobce a jeho manželka. Součástí oznámení je i poučení o oprávnění zaměstnanců stavebního úřadu vstupovat na cizí pozemky a stavby a možnost uložit pořádkovou pokutu podle § 173 odst. 1 stavebního zákona.
29. Dále spisy obsahují oznámení o pokračování řízení a pozvání k ústnímu jednání spojenému s místním šetřením ze dne 19. 5. 2016, čj. SÚ/2016/5667-2014/S. Toto ústní jednání se dle oznámení mělo odehrát dne 21. 6. 2016 v 13:00 hodin se schůzkou před rodinným domem čp. x. Toto oznámení se týkalo řízení o odstranění stavby „*stavební úpravy rodinného domu čp. x v x*“ (dále také „*stavební úpravy*“), jehož účastníky jsou žalobce a jeho manželka. Součástí oznámení je i poučení o oprávnění zaměstnanců stavebního úřadu vstupovat na cizí pozemky a stavby a možnost uložit pořádkovou pokutu podle § 173 odst. 1 stavebního zákona.
30. Dále spisy obsahují oznámení pokračování řízení a pozvání k ústnímu jednání spojenému s místním šetřením ze dne 19. 5. 2016, čj. SÚ/2016/6617-2013/S. Toto ústní jednání se dle oznámení mělo odehrát dne 21. 6. 2016 v 13:30 hodin se schůzkou před rodinným domem čp. x v x. Toto oznámení se týkalo řízení o odstranění stavby „*betonové oplocení u rodinného domu č.p. x v x*“ (dále také „*betonové oplocení*“), jehož účastníky jsou žalobce a jeho manželka. Součástí oznámení je i poučení o oprávnění zaměstnanců stavebního úřadu vstupovat na cizí pozemky a stavby a možnost uložit pořádkovou pokutu podle § 173 odst. 1 stavebního zákona.
31. Dále spisy obsahují výzvu k účasti na kontrolní prohlídce ze dne 19. 5. 2016, čj. SÚ/2016/4438-2015/S. Tato kontrolní prohlídka se měla odehrát dne 21. 6. 2015 v 14:00 hodin se schůzkou před rodinným domem čp. x a měla být provedena na stavbě „*stavební úpravy rodinného domu čp. x – půdní vestavba*“ (dále také „*půdní vestavba*“), která se nachází na pozemku vlastněném žalobcem a jeho manželkou. Součástí oznámení je i poučení o možnost uložit pořádkovou pokutu podle § 173 odst. 1 stavebního zákona a zároveň upozornění na to, že vlastník stavby je povinen podle § 154 odst. 1 písm. c) stavebního zákona kontrolní prohlídku umožnit a pokud tomu nebrání závažné důvody, tak je povinen se jí také zúčastnit.
32. Soud dále ověřil, že všechny výše uvedené písemnosti byly žalobcům řádně a s předstihem doručeny.
33. Ve spisech jsou obsaženy protokoly ze všech výše uvedených ústních jednání i z kontrolní prohlídky. Z jejich obsahu a z příložených prezenčních listin je zřejmé, že se těchto úkonů žalobci neúčastnili [v případě žalobkyně b) ani její zástupce pan B.]. Jelikož v důsledku neúčasti žalobců nebyl umožněn vstup na pozemek a do stavby, uložil stavební úřad svým rozhodnutím pořádkovou pokutu za závažné ztížení postupu v řízení.
34. V každém z protokolů je navíc shodně uvedeno, že stavební úřad ani v jednom případě neobdržel omluvu žalobců předem. K tomu je nutno dodat, že žalobkyně b) během ústního jednání

upozorňovala na omluvu svého zástupce ve věci. Tato omluva byla dle spisového materiálu i dle informací uvedených v rozhodnutí vydaném v prvním stupni stavebnímu úřadu doručena 20. 6. 2016 (bez bližšího časového údaje) nicméně z rozhodnutí stavebního úřadu dále vyplývá, že ji obdržel až 21. 6. 2016 v odpoledních hodinách. Časovou prodlevu od doručení omluvy do jejího „obdržení“ (pravděpodobně konkrétní úřední osobou) nelze klást k tíži žalobkyně, tudíž na omluvu zástupce žalobkyně b) soud nahlíží jako na doručenou dříve, než byl plánovaný začátek procesních úkonů. Naopak ve vztahu k žalobci a) není ze spisu zřejmé, že by se měl skutečně omluvit, jak bylo tvrzeno v průběhu ústního jednání. Soud zamítl návrh na provedení důkazu touto omluvou, jelikož se nejednalo o okolnost rozhodnou pro posouzení věci (bod 26 tohoto odůvodnění), přičemž lze poukázat rovněž na to, že žalobce a) neuplatnil tento žalobní bod ve lhůtě pro podání žaloby.

35. K významu výše uvedené omluvy soud v obecné rovině odkazuje na relevantní právní úpravu. Dle ustanovení § 172 odst. 1 stavebního zákona je *pověřený zaměstnanec stavebního úřadu, pokud plní úkoly podle tohoto zákona, oprávněn vstupovat na cizí pozemky, stavby a do staveb s vědomím jejich vlastníků při a) zjišťování stavu stavby a pozemku; b) opatřování důkazů a dalších podkladů pro vydání správního rozhodnutí nebo opatření.*
36. Dle ustanovení § 173 odst. 1 stavebního zákona *stavební úřad může rozhodnutím uložit pořádkovou pokutu do 50 000 Kč tomu, kdo závažným způsobem ztěžuje postup v řízení nebo provedení kontrolní prohlídky, anebo plnění úkolů podle § 172 tím, že a) znemožňuje oprávněné úřední osobě nebo osobě jí příslušné vstup na svůj pozemek nebo stavbu; b) na výzvu stavebního úřadu se nezúčastní kontrolní prohlídky, ač je k tomu podle tohoto zákona povinen.* Dle odstavce 3 se při ukládání pořádkové pokuty postupuje podle ustanovení správního řádu o pořádkové pokutě.
37. Dle § 62 odst. 3 správního řádu platí, že *při stanovení výše pořádkové pokuty dbá správní orgán, aby nebyla v hrubém nepoměru k závažnosti následku a k významu předmětu řízení; pokutu lze ukládat i opakovaně.* Dle odstavce 5 platí, že *účastníkem řízení o uložení pořádkové pokuty je pouze osoba, které má být pořádková pokuta uložena. Prvním úkonem v řízení ve věci uložení pořádkové pokuty je vydání rozhodnutí. Odvolání proti rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty má vždy odkladný účinek.* Dle odstavce 6 platí, že *pravomocně uloženou pořádkovou pokutu může správní orgán, který ji uložil, novým rozhodnutím prominout nebo snížit. Přitom správní orgán přihlídně zejména k tomu, jak osoba, které byla pořádková pokuta uložena, plní svoje procesní povinnosti v dalším průběhu řízení.*
38. Dle rozhodnutí Nejvyšší správního soudu ze dne 17. 8. 2011, čj. 9 As 38/2011-91, které je věnováno institutu kontrolní prohlídky, platí, že *vlastník stavby tak může svou neúčast při kontrolní prohlídce z vážných důvodů omluvit a svou povinnost umožnit zpřístupnění kontrolované stavby zajistit také tím, že k tomuto úkonu zmocní jinou osobu. Pokud by objektivně nebylo možno ve stanoveném termínu zajistit přístup na stavbu samotným vlastníkem stavby, ani by nebylo možno k tomuto úkonu zajistit zmocnění jiné osoby, pak je nutno, aby stěžovatel (vlastník stavby) tuto skutečnost včas a s uvedením akceptovatelných důvodů správnímu orgánu sdělil. Při nedosažení součinnosti ze strany vlastníka by pak stavební úřad mohl za splnění stanovených podmínek postupovat podle § 172 stavebního zákona, případně podle § 173 téhož zákona.*
39. Přestože se uvedené rozhodnutí věnuje pouze institutu kontrolní prohlídky, je využitelné i ve vztahu k nařízeným místním šetřením. Je zřejmé, že v intencích citovaného rozhodnutí, nelze omluvu zástupce žalobkyně považovat za včasnou. V jejím samotném textu je uvedeno, že zástupce žalobkyně b) obdržel výzvu k účasti na plánovaných procesních úkonech již dne 27. 5. 2016, nicméně omluvu zaslal den před plánovanými procesními úkony. Zástupce žalobkyně b) se omluvil z důvodu pracovní cesty do zahraničí. Ačkoliv takovou situaci nelze obecně vyloučit, je třeba mít na vědomí možné související důsledky. Pokud by soud na tuto omluvu pohlížel zcela izolovaně od konkrétního skutkového stavu, jistě by náhlá pracovní cesta, v jejímž důsledku dojde ke zmaření plánovaného procesního úkonu, neměla automaticky být důvodem k uložení pořádkové pokuty. Nelze ovšem odhlédnout ani od toho, že přesto dojde k naplnění skutkové podstaty předmětného pořádkového deliktu spočívajícího ve *znemožnění*

vstupu na pozemek a stavbu. Odůvodněnost a přiměřenost závěru o uložení pořádkové pokuty již potom zcela závisí na individuálních okolnostech každého konkrétního případu, přičemž soud dospěl k závěru, že v posuzovaném případě bylo uložení pořádkové pokuty na místě.

40. V rámci řízení podle § 65 a násl. soudního řízení správního je soud oprávněn přezkoumat napadené rozhodnutí a řízení, které mu předcházelo. S ohledem na skutečnost, že pořádková pokuta může být prvním úkonem v řízení (ostatně tak tomu také v posuzovaných věcech bylo) je přezkum soudu omezen toliko na existenci podmínek pro udělení pořádkové pokuty a přezkum odvolacího řízení, přičemž tyto aspekty přezkouvává ve smyslu § 75 odst. 2 soudního řádu správního především optikou uplatněných žalobních bodů. Žalobci tvrdili, že místní šetření a kontrolní prohlídky jsou projevem šikany ze strany stavebního úřadu, který nerespektuje nedotknutelnost obydlí, jelikož skutkový stav byl z jeho strany již dostatečně zjištěn. Vzhledem k množství realizovaných místních šetření a kontrolních prohlídek ze strany stavebního úřadu soud dospěl k závěru, že důvodnost této námitky je třeba ověřit na základě spisových materiálů, tudíž si vyžádal správní spisy dokumentující samotný průběh konkrétních řízení (v případě tří místních šetření se jedná o řízení o odstranění stavby, v případě kontrolní prohlídky se jedná o úkony před zahájením případného samotného řízení). Šikanózní charakter procesních úkonů stavebního úřadu, které byly příčinou uložení pořádkové pokuty by totiž byl důvodem pro zrušení rozhodnutí o pořádkových pokutách. Tento charakter by spočíval zejména v nadužívání tohoto institutu bez objektivně existujícího legitimního veřejného zájmu, lze si rovněž představit nařizování procesních úkonů na blíže nespecifikovanou dobu, ve vztahu k blíže nespecifikovaným nemovitostem atd.
41. Soud posoudil veškeré relevantní části souvisejícího spisového materiálu a dospěl k jednoznačnému závěru, že předmětné procesní úkony nebyly výsledkem zvlé a šikany ze strany stavebního úřadu, jak tvrdí žalobci.
42. Žalobci byli shledáni vinnými ze znemožnění vstupu na pozemek a stavbu během čtyř plánovaných procesních úkonů.
43. Úkony ve věci stavby „betonového oplocení“ byly zahájeny na podnět souseda pana Ing. Ž. ze dne 7. 10. 2013, ve kterém informuje o nově zhotoveném betonovém plotu. Uvedl, že původní základ není dimenzován na 2,2 m vysokou těžkou masivní zeď, zároveň uvedl, že betonová stříška přesahuje o 8 cm nad jeho pozemek. První kontrolní prohlídka byla naplánována na termín 19. 11. 2013 ve 14:00 hodin, přičemž ve výzvě bylo uvedeno, že stavebníci předloží doklady týkající se povolení úpravy části oplocení. Při prohlídce byla přítomna žalobkyně b), byla pořízena fotodokumentace a došlo ke zjištění rozdílů od původního povoleného návrhu z projektové dokumentace. Řízení o odstranění stavby bylo zahájeno doručením oznámení ze dne 19. 12. 2013. Řízení bylo přerušeno do rozhodnutí o námitce podjatosti. Následné místní šetření bylo realizováno dne 30. 6. 2014 v 16:00 hodin, kdy byly žalobci přítomni a byly zjištěny konkrétní rozměry stavby. Dne 23. 7. 2014 bylo nařízeno odstranění stavby. Toto rozhodnutí bylo nicméně zrušeno rozhodnutím žalovaného ze dne 7. 11. 2014 s ohledem na nedostatečně specifikovaný výrok a na nedostatečně zjištěný skutkový stav. Další místní šetření bylo naplánováno na 2. 4. 2015 v 13:30 hodin, tohoto místního šetření se žalobci neúčastnili, přičemž žalobce a) byl omluven. K protokolu je přiložena i fotodokumentace z pozemku Ing. Ž. Po vyřízení další námitky podjatosti již bylo nařízeno místní šetření, jehož znemožnění bylo jedním z důvodů pro uložení pořádkové pokuty (jednalo se tedy o termín 21. 6. 2016).
44. Úkony ve věci „dřevěné stavby“ byly realizovány na základě podnětu pana Ing. Ž. ze dne 1. 7. 2014, který uvedl v rámci protokolu z místního šetření ve věci „betonového oplocení“, když informoval o realizaci dvou dřevěných staveb, které narušují jeho soukromí. První kontrolní prohlídka v této věci byla realizována 5. 8. 2014 v 12:30 hodin. Během prohlídky bylo zjištěno, že se jedná o stavbu realizovanou bez územního souhlasu či územního rozhodnutí. Řízení o odstranění stavby bylo zahájeno doručením oznámení ze dne 13. 10. 2014. Místní šetření bylo

realizováno 2. 4. 2015, z protokolu je zřejmé, že se stavebníci šetření neúčastnili a žalobce a) byl omluven. Přiložena je i fotodokumentace z pozemku pana Ing. Ž. Dne 15. 7. 2015 bylo nařízeno odstranění stavby, což rozhodnutím ze dne 19. 11. 2015 žalovaný zrušil jednak kvůli vadám výroku a jednak kvůli vadám skutkovým, přičemž zavázal stavební úřad zjistit skutkový stav bez důvodných pochybností. Po vyřízení námítky podjatosti již bylo naplánováno místní šetření, jehož znemožnění bylo jedním z důvodů pro uložení pořádkové pokuty (jednalo se tedy o termín 21. 6. 2016).

Úkony ve věci „stavebních úprav“ byly zahájeny na podnět pana Ing. Ž. ze dne 8. 9. 2014, ve kterém žádá stavební úřad o zjištění souladu aktuálního stavu několika objektů (sklepového prostoru, „studny“ a vysunutí venkovního pláště v zahradní části rodinného domu) se schválenou projektovou dokumentací. V tomto řízení byla část podnětu (týkající se vodního díla) postoupena Městskému úřadu v Otrokovicích. První kontrolní prohlídku ve věci naplánoval stavební úřad na 7. 10. 2014 na 13:00, z protokolu je zřejmé, že se prohlídky nikdo z žalobců neúčastnil a všichni byli omluveni. Další prohlídka byla naplánována na 20. 11. 2014 v 13:00, přičemž této prohlídce se účastnila žalobkyně b) a byla pořízena fotodokumentace. Žalobce a) byl z této kontrolní prohlídky omluven. Konkrétní zjištění vyplývající z prohlídky byla konfrontována s dokumenty v archivu stavebního úřadu. Ve vztahu k některým částem podnětu konstatoval jeho důvodnost, jelikož stavba v těchto ohledech nebyla realizována na základě povolení stavebního úřadu. Pan Ing. Ž. následně podal další podnět ze dne 20. 2. 2015, ve kterém uvedl, že i stavba sklepa byla realizována až po několika letech po kolaudaci v roce 1991. Z tohoto důvodu byla nařízena další kontrolní prohlídka na termín 2. 4. 2015 ve 12:30, této prohlídce se nikdo neúčastnil, žalobce a) byl omluven a byla pořízena fotodokumentace. V odpovědi na podnět ze dne 20. 4. 2015 stavební úřad uvedl, že bude nadále vycházet ze sdělení žalobkyně b), že vstup ze zahrady byl proveden současně se stavbou rodinného domu. Řízení o odstranění stavby bylo zahájeno doručením oznámení ze dne 6. 5. 2015, přičemž bylo nařízeno i místní šetření na termín 9. 6. 2015 v 14:30 hodin. Této prohlídce se účastnili všichni, nicméně paní S. (oprávněná úřední osoba) nebyl umožněn vstup, přičemž vyzván ke vstupu byl pouze pan Bc. K. (oprávněná úřední osoba), což dle protokolu odmítl. Z toho důvodu bylo nařízeno další místní šetření na termín 30. 7. 2015 v 14:00 hodin, přičemž tohoto šetření se žalobci neúčastnili a řádně se omluvili. Další termín byl posunut a následně zrušen z důvodu podané námítky podjatosti. Po jejím vyřízení bylo pokračováno v řízení a došlo k nařízení místního šetření, jehož znemožnění bylo jedním z důvodů pro uložení pořádkové pokuty (jednalo se tedy o termín 21. 6. 2016).

45. Úkony ve věci „půdní vestavby“ byly zahájeny na podnět pana Ing. Ž. ze dne 29. 7. 2015, ve kterém se mimo jiné dotazuje, zda žalobci neučinili nějaká nová podání (např. změnu užívání stavby) a informuje stavební úřad o osazení dalších oken v uliční a zahradní části. První kontrolní prohlídka ve věci byla stanovena na termín 25. 8. 2015 ve 13:30 hodin, přičemž bylo dále uvedeno, že stavebníci předloží doklady k provedení půdní vestavby. Ve sdělení ze dne 18. 8. 2015 stavební úřad uvedl, že prošetřuje podnět pana Ing. Ž. V protokolu z prohlídky ze dne 25. 8. 2015 je uvedeno, že se žalobce a) z účasti omluvil a byla pořízena fotodokumentace z ulice. Připojeny jsou rovněž nákresy dokumentující nový stav oken. Následovala výzva k účasti na kontrolní prohlídce plánované na den 21. 6. 2016 (ve spise je obsažena chyba v psaní a je uvedeno datum 2015), jejíž znemožnění bylo jedním z důvodů pro uložení pořádkové pokuty.
46. Soud výše uvedená řízení rekapituloval pouze pro dokreslení celkového kontextu situace a pro ověření toho, zda nařízení tří místních šetření a jedné kontrolní prohlídky na den 21. 6. 2016 v časech od 12:30 do 14:00 hodin nemá znak šikanózního a nepřiměřeného postupu stavebního úřadu, který by byl v rozporu s principy dobré správy. Níže uvedené závěry se proto vztahují pouze a výlučně k přezkoumávaným procesním úkonům, které byly zasazeny do širšího kontextu pro řádné posouzení věci. Za důkaz dokreslující pouze kontext celkové situace považuje také

návštěvní knížku od lékaře, ke kterému dochází žalobkyně b), jakož i další listiny předložené žalobci u ústního jednání.

47. Soud dospěl k tomu, že ani v jednom případě nepředstavovalo naplňování předmětných procesních úkonů nezákonný postup stavebního úřadu v rozporu se základními zásadami činnosti veřejné správy. Ve vztahu ke všem čtyřem stavbám byly procesní úkony stavebního úřadu zahájeny vždy na podnět souseda žalobců, ze kterého vyplývaly skutečnosti nasvědčující podezření z nedodržení požadavků stavebního zákona.
48. Soud v obecné rovině poukazuje na to, že v dané věci nic nenasvědčuje pochybnostem o oprávnění stavebního úřadu k prošetření skutečného stavu věci (realizací kontrolní prohlídky, příp. místního šetření). Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 6. 2018, čj. 1 As 27/2018-29, obsahuje rozboru relevantní právní úpravy a říká, že *stavební zákon upravuje jednak obligatorní důvody provedení kontrolní prohlídky, a jednak stanovuje fakultativní důvody provedení kontrolní prohlídky. Stavební úřad tak může za účelem efektivního výkonu stavebního dozoru provést kontrolní prohlídku i v případě, kdy je to potřebné pro plnění jeho úkolů vyplývajících ze stavebního zákona. Uvážení stavebního úřadu, kdy kontrolní prohlídku stavby provede, je omezeno požadavkem veřejného zájmu na kontrolní prohlídce, který je specifikován v § 132 odst. 2 stavebního zákona.*
49. Dle § 132 odst. 2 stavebního zákona se veřejným zájmem rozumí požadavek, aby *a) stavba byla prováděna v souladu s rozhodnutím nebo jiným opatřením stavebního úřadu; b) stavba byla užívána jen k povolenému účelu; c) stavba neohrožovala život a zdraví osob nebo zvířat, bezpečnost, životní prostředí, zájmy státní památkové péče, archeologické nálezy a sousední stavby, popřípadě nezpůsobovala jiné škody či ztráty; d) se při výstavbě a užívání stavby a stavebního pozemku předcházelo důsledkům živelních pohrom nebo náhlých havárií, čelilo jejich účinkům, nebo aby se nebezpečí takových účinků snížilo; e) byly odstraněny stavebně bezpečnostní, požární, hygienické, zdravotní nebo provozní závady na stavbě anebo na stavebním pozemku, včetně překážek bezbariérového užívání stavby.*
50. Z odborné literatury lze k dané otázce odkázat např. na závěry, dle nichž *vedle popsanych situací, kdy je provedení kontrolní prohlídky stavebnímu úřadu ukládáno zákonem jako povinné, mohou nastat též situace, kdy je nezbytné kontrolní prohlídku provést pro řádný výkon působnosti stavebního úřadu, tj. kdy je to potřebné pro plnění úkolů stavebního řádu. Může se tak např. jednat o kontrolní prohlídky prováděné v rámci projednávání žádostí o změnu stavby před dokončením, o vydání povolení k předčasnému užívání stavby či povolení zkušebního provozu, o kontrolní prohlídky prováděné za účelem ověření dokumentace skutečného provedení stavby, pro účel projednání a povolení změny v účelu užívání stavby nebo pro zjištění stavebně technického stavu stavby a souvisejících skutečností, rozhodných pro stanovení podmínek povolení odstranění stavby nebo pro nařízení jejího odstranění. Dále může jít o případy, které nesouvisí s podáním některé z žádostí dle stavebního zákona, ale kdy stavební úřad v rámci své úřední činnosti zjistí nezbytnost prošetření stavu konkrétní stavby nebo prováděné stavební činnosti nebo kdy je tato potřeba vyvolána vnějším podnětem, na který je stavební úřad povinen v rámci svých pravomocí reagovat* (Kývalová, M. § 133. In: Macháček, J. a kol. Stavební zákon. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2013).
51. Z uvedeného důvodu tedy nelze dospět k jinému závěru, než že stavební úřad musí postupovat tak, aby podezření z porušování stavebního zákona řádným způsobem ověřil. Soud nesouhlasí se závěrem prezentovaným zástupcem žalobců u ústního jednání, o tom, že stavební úřad musí prošetřit jakýkoliv podnět za každé situace. Lze si samozřejmě představit situace, kdy by stavební úřad byl konfrontován s podnětem zcela se vymykajícím objektivní realitě, který bude možné vypořádat jiným způsobem, než nařízením kontrolní prohlídky. Nicméně v případech, kdy nelze (ne)důvodnost podnětu shledat zcela zjevně „od stolu“, musí se stavební úřad takovým podnětem dostatečně zabývat a jeho důvodnost ověřit na základě dostatečně zjištěného stavu věci, ke které se podnět vztahuje.
52. V posuzovaném případě došlo ve třech věcech („betonové oplocení“, „dřevěná stavba“ a „stavební úpravy“) k zahájení řízení o odstranění stavby, tudíž je zřejmé, že samotné podněty se ukázaly dostatečně důvodnými pro následné další procesní kroky stavebního úřadu. Ve dvou

z těchto věcí bylo následně rozhodnutí stavebního úřadu o odstranění stavby zrušeno žalovaným, přičemž stavební úřad byl v navazujícím řízení zavázán ke zjištění skutkového stavu, o kterém nebudou důvodné pochybnosti. V případě „betonového oplocení“ byla po rozhodnutí žalovaného nařízena dvě místní šetření, z nichž se žalobci ani jedné neúčastnili. V případě „dřevěné stavby“ bylo po rozhodnutí žalovaného nařízeno jedno místní šetření, kterého se žalobci neúčastnili. Řízení ve věci „stavební úpravy“ bylo vykonáno více kontrolních prohlídek vzhledem k navazujícímu podnětu souseda žalobců. Stavební úřad v tomto případě po zahájení řízení o odstranění stavby ověřoval skutečný stav věci místním šetřením, při němž v jednom případě nebyl umožněn vstup (alespoň jedné z oprávněných úředních osob) a následovaly další dva termíny místních šetření, kterých se nikdo neúčastnil. Ve věci „půdní vestavby“ došlo ke dvěma kontrolním prohlídkám, kterých se nikdo neúčastnil.

53. Soud tedy nepovažuje za důvodnou námitku žalobců, že by skutkový stav v jednotlivých řízeních byl již dostatečně zjištěn a zadokumentován. Dle rekapitulace řízení je zřejmé, že se jednalo ve dvou případech o doplňování skutkových zjištění na závazný pokyn nadřízeného správního orgánu (žalovaný), ověřování skutkového stavu v rámci řízení o odstranění stavby nebo o prošetřování podnětu. Listiny, které žalobci předložili pro demonstraci toho, že stavební úřad měl již dostatečné penzum skutkových zjištění, se týkaly řízení o zcela jiné stavbě.
54. Soud tedy nemá pochybnosti o tom, že procesní úkony nařízené na den 21. 6. 2016 byly zákonné, mají oporu ve správním řádu a stavebním zákoně a na příslušná ustanovení bylo v rámci výzev řádně odkazováno. Zároveň došlo k naplnění skutkové podstaty podle § 173 odst. 1 písm. a) stavebního zákona, jelikož žalobci znemožnili oprávněné úřední osobě dne 21. 6. 2016 vstup na svůj pozemek nebo stavbu. Citované ustanovení pod písmenem a) a b) obsahuje konkretizaci typů jednání, která naplňují znaky *závažného ztěžování postupu v řízení nebo provedení kontrolní prohlídky*.
55. Dále se soud zabýval žalobním bodem poukazujícím na nevypořádanou námitku podjatosti. Žalobci uvedli, že stále nebylo rozhodnuto o námitce podjatosti, kterou měla uplatnit jejich dcera dne 5. 9. 2015 mimo jiné pro řízení specifikovaná v bodech 28 – 31 tohoto odůvodnění. Soud považoval tento žalobní bod rovněž za relevantní, jelikož v případě, že by o nařízení výše specifikovaných úkonů (ústní jednání a kontrolní prohlídka) rozhodovala a sama je prováděla úřední osoba, jejíž podjatost nebyla dosud vypořádána, jednalo by se o vadu řízení, která může mít vliv na jeho zákonnost. Pro posuzovanou věc je ovšem podstatné, že tato vada by se dotýkala i přezkoumávaného rozhodnutí o pořádkové pokutě.
56. Při posuzování tohoto bodu soud zjistil, že se s touto námitkou žalovaný v napadeném rozhodnutí vypořádal a správní spis obsahuje jak námitku podjatosti i usnesení ze dne 16. 9. 2015, čj. 15965/15, kterým o ní bylo negativně rozhodnuto. Toto usnesení bylo doručeno uplatněním fikce doručení, přičemž žalobci ho považují za nedoručené, jelikož po uplynutí úložné doby nedošlo ke vhození písemnosti do schránky adresáta. Vzhledem k tomu, že tato argumentace spočívá v názoru, který je v příkrém rozporu s názorem vyjádřeným v rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne ze dne 20. 12. 2016, čj. 3 As 241/2014-41, postrádá zjevně důvodnost. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku uvedl, že *na uplatnění fikce doručení podle § 24 odst. 1 správního řádu nemá vliv skutečnost, zda po uplynutí úložné lhůty došlo ke vhození písemnosti do schránky adresáta*.
57. Z hlediska věcného posouzení vypořádání námítky podjatosti soud provedl důkaz sdělením stavebního úřadu ze dne 8. 7. 2015 o vyloučení z úkonů v řízení. V tomto usnesení stavební úřad uvedl, že jedním ze stavebníků předmětné stavby je starostka města Napajedla, která je v přímé nadřízenosti pracovníkům Městského úřadu Napajedla a z toho důvodu není možné vyvrátit podjatost zaměstnanců. V posuzovaném případě dospěl stavební úřad k opačnému závěru, jelikož dcera žalobců je opoziční zastupitelkou města, přičemž z této pozice není pracovníkům Městského úřadu Napajedla nadřízena. Soud odlišnost přístupu v obou věcech shledává za

legitimní a správnou. Z formálního hlediska je pravdou, že vedoucím zaměstnancem je tajemník obecního úřadu [srov. § 110 odst. 4 písm. d) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a § 2 odst. 7 zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávních celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů], nicméně ten je stále za plnění úkolů úřadu v samostatné i přenesené působnosti odpovědný starostovi (srov. § 110 odst. 2 obecního zřízení).

58. Žalobce v části žaloby argumentuje limity, které vyplývají z čl. 12 Listiny a které měly být při ukládání pořádkové pokuty zvažovány, přičemž toto ustanovení zakotvuje právo na nedotknutelnost obydlí.
59. V čl. 12 odst. 3 Listiny je stanoveno, že zásahy do práva na nedotknutelnost obydlí mohou být za určitých podmínek omezeny zákonem. Inspirativní v této věci může být například nález Ústavního soudu ze dne 18. 7. 2017, sp. zn. Pl. ÚS 2/17, kde byla posuzována souladnost právní úpravy zakotvující právo na vstup do obydlí s garantovanou nedotknutelností obydlí. Ačkoliv právní okolnosti případu byly zjevně odlišné (právní úprava institutu posuzovaného v nálezu směřovala k ochraně životního prostředí, resp. ovzduší) lze vysledovat obecnější závěry, které spočívají v tom, že při posuzování přiměřenosti kontroly je třeba zaměřit pozornost na její vhodnost, délku a rozsah.
60. Oprávnění zaměstnanců stavebních úřadů vstupovat na cizí pozemky a do cizích staveb podle § 172 stavebního řádu je z obecného pohledu legitimním opatřením k zajištění ochrany veřejných zájmů chráněných stavebním zákonem. Ke stejnému účelu slouží oprávnění stavebních úřadů nařizovat kontrolní prohlídky při jejich dozorové činnosti ve smyslu § 132 a násl. stavebního zákona. Soud dospěl k závěru, že nařízení místních šetření a kontrolní prohlídky bylo legitimním prostředkem pro ověření skutkového stavu (jehož ověření bylo ve veřejném zájmu zjištění, zda stavby odpovídají zákonnému stavu; popřípadě šlo o zjištění, zda se jejich stav nezměnil) a rozsah i délka kontrolních prohlídek plně respektoval zásadu přiměřenosti zásahů veřejné moci. Procesní úkony byly naplánovány v cca půlhodinovém rozsahu a to v časové návaznosti za sebou. Z pohledu vhodnosti, délky a rozsahu plánovaných úkonů soud nemá pochybnost o jejich přiměřenosti. Počet procesních úkonů „na místě“ sloužících ke zjišťování skutkového stavu byl objektivně vyšší, (ke dni uložení pořádkové pokuty v prvním stupni se jednalo celkem o deset různých dnů), je nutno ovšem připomenout, že jejich cílem bylo zjišťování stavu čtyř různých staveb. V některých případech došlo i k zahájení řízení o odstranění stavby, což navíc nasvědčuje důvodnosti podaných podnětů.
61. Ve vztahu pořádkové pokutě žalobci argumentují tím, že nebyla udělena bez zbytečného odkladu a k jejímu udělení došlo až na podnět pana Ing. Ž.
62. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2011, čj. 4 As 22/2010-54, *je smyslem institutu pořádkové pokuty zajištění efektivního průběhu řízení a zabránění průtahům či jiným problémům, které během řízení mohou vzniknout. Ve své podstatě se jedná o donucovací prostředek procesní povahy, který je sankčního zaměření a který směřuje k naplnění smyslu a účelu prováděného řízení.* Právní úprava ukládání pořádkových pokut obsažená ve správním řádu a ve stavebním zákoně nestanoví žádnou lhůtu, dokdy lze tuto pokutu uložit. Jelikož pořádkové delikty patří mezi tzv. „jiné správní delikty“, které jsou součástí správního trestání, soud se s ohledem na čl. 40 odst. 6 Listiny, zabýval z úřední povinnosti tím, zda v mezidobí od spáchání pořádkového deliktu nebyla přijata nová právní úprava, jež by byla pro žalobce příznivější (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, čj. 5 As 104/2013-46). Pro žalobce by se jednalo o příznivější právní úpravu zejména v těch případech, kdy by pozdější právní úprava nově neobsahovala skutkovou podstatu, která by postihovala jednání, kterého se žalobce dopustil, případně pokud by stanovila příznivější podmínky z hlediska viny nebo ukládání trestu. Dospěl přitom k závěru, že se relevantní právní úprava nezměnila a lhůta k uložení pořádkové pokuty není obsažena ani v pozdější právní úpravě.

63. V případě obou žalobců došlo k vydání rozhodnutí stavebního úřadu o uložení pořádkové pokuty dne 12. 8. 2016, přičemž k porušení jejich procesních povinností, které bylo důvodem jejího uložení, došlo 21. 6. 2016. Od okamžiku porušení procesních povinností do vydání rozhodnutí správního orgánu prvního stupně tedy uplynulo více než měsíc a půl (52 dní). Soud považuje tuto lhůtu za přiměřenou.
64. Pro podporu závěru o přiměřenosti lhůty lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2014, čj. 9 As 33/2014-53, ve kterém tento soud dospěl k závěru, že prekluzivní lhůta pro ukládání pořádkových deliktů by měla vycházet z povahou blízkého zákona (jednalo se o zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v tehdy účinném znění, který obsahoval jednoroční lhůtu). Ačkoliv aktuální právní úprava přestupků obsažená v zákoně č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, dle důvodové zprávy ze své působnosti tzv. pořádkové delikty explicitně vylučuje, soud má za to, že výše uvedený závěr je stále přiměřeně aplikovatelný.
65. Dále lze pro podporu této argumentace poukázat i na judikaturu Nejvyššího správního soudu, která (ač pouze implicitně) nevytýkala ani delší časové „prodlevy“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 6. 2018, čj. 1 As 27/2018-28, v tomto případě se jednalo o prodlevu 4 a půl měsíce). Z uvedeného je zřejmé, že v praxi nedochází k uložení pořádkové pokuty vždy zcela bezprostředně.
66. Soud uzavírá, že účelem pořádkové pokuty je *zejména bezprostřední reakce* na (po)rušení procesních povinností pro zajištění plynulého průběhu řízení (úkonů) a tento účel je nutno respektovat. Dobu, která uplynula od porušení procesních povinností žalobců, shledal za nestandardní, nicméně přiměřenou a uložená pořádková pokuta z tohoto pohledu obстоjí. Vzhledem k zákoně pravomoci stavebního úřadu tuto pokutu uložit, není ve věci významné, zda samotnému uložení předcházela (nezávazný) podnět jiného subjektu. Tato námitka žalobců tudíž rovněž není důvodná.
67. Vzhledem k tomu, že žalobce a) neuvedl žádné konkrétní argumenty ke svému návrhu, aby soud upustil od uložení potrestání, soud se tímto návrhem zabýval pouze v intencích § 78 odst. 2 soudního řádu správního. Jelikož pořádková pokuta představuje nástroj, který má přispívat k bezproblémovému průběhu řízení, soud považuje výši 8 000 Kč za naplňující svou funkci a rovněž odpovídající významu předmětných stavebních řízení. Vzhledem k tomu, že se pokuta nejeví *prima facie* jako zjevně nepřiměřená, soud uvedenému návrhu žalobce nevyhověl.
68. Žalobkyně b) naopak uvedla k nepřiměřenosti pokuty konkrétnější argumenty. Soud nicméně souhlasí s žalovaným, že dle procesní úpravy není třeba explicitně zkoumat majetkové poměry osoby, které je pořádková pokuta ukládána. Výše pokuty má dle § 62 odst. 3 správního řádu reflektovat závažnost následku a význam předmětu konkrétního správního řízení. Vzhledem k možnosti pozdější moderační nebo prominutí pořádkové pokuty je jejím smyslem zejména zajištění efektivit řízení prostřednictvím motivace účastníka řízení k tomu, aby bezvadně plnil své procesní povinnosti. Ostatně v projednávané věci žalovaný v rámci odvolacího řízení zkoumal chování obou žalobců v řízení po uložení pořádkové pokuty a vzhledem k jejich trvalé pasivitě důvody k moderační pořádkové pokuty neshledal. Tato námitka žalobkyně b) tudíž rovněž není důvodná. Z těchto důvodů soud ani v jejím případě nepřistoupil k upuštění od uložení trestu.
69. Některé žalobní body soud nebyl příslušný přezkoumávat, jelikož směřovaly přímo proti jednotlivým souvisejícím řízením. Jedná se o námitku legitimního očekávání (nevyhovění požadavku na změnu oprávněné úřední osoby) a o námitku rozdílného přístupu a odbornosti Městského úřadu v Otrokovicích. Rovněž se jednalo o námitku žalobce a) směřující proti obsahu rozhodnutí žalovaného, kterým zrušil nařízení odstranění stavby v řízení ve věci „betonové oplocení“. Soud byl v tomto aktuálním řízení příslušný přezkoumat pouze žalobní body týkající se bezprostředně řízení o pořádkových pokutách.

70. V podání ze dne 11. 3. 2019 žalobci rozvedli některé podrobnosti, které měly dokreslovat celkový kontext případu, popřípadě se jednalo o uplatnění nových žalobních bodů po lhůtě pro podání žaloby (dcera žalobců nikdy neměla obdržet výzvu k vyzvednutí zásilky od České pošty; informování souseda žalobců o ukládání pořádkových pokut; plánování kontrolních prohlídek vždy před zasedání zastupitelstva, průnik na pozemek žalobců bez jejich vědomí; soused žalobců je zaměstnancem žalovaného – byť jiného odboru; apod.).

VI. Závěr a náklady řízení

71. Při přezkumu napadených rozhodnutí ve smyslu § 75 odst. 2 věta první soudního řádu správního soud shledal podané žaloby jako nedůvodné. Proto je podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního zamítl.
72. O náhradě nákladů soudního řízení bylo rozhodnuto v souladu s § 60 odst. 1 soudního řádu správního, podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
73. Žalobci neměli v řízení o žalobě úspěch. Žalovanému nevznikly náklady přesahující jeho běžnou administrativní činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 20. března 2019

JUDr. Zuzana Bystrická, v.r.
předsedkyně senátu